

Gyrihelleren utvidelse: Rapport med Statsforvalterens vurdering

Innledning

Denne rapport er utarbeidet for ett område som vurderes for vern av skog. Formålet med rapporten er å gi en oversikt over naturfaglige kvaliteter til vurderingsområdet og for å kunne vurdere hvordan området fyller målene for skogvernet. Data baseres på innsamlete data gjennom feltkartlegging og andre eksisterende datakilder. Denne rapport er et kunnskapsgrunnlag for videre verneprosess. Samfunnsmessige avveiiinger gjøres som del av verneprosessen og inngår ikke som del av dette dokumentet. Skogvernet skal særlig bidra til å oppfylle følgende nasjonale mål for naturmangfold:

- Ingen arter og naturtyper skal utryddes som følge av menneskelig aktivitet, og utviklingen for truede og nær truede arter og naturtyper skal bedres.
- Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner.

[Her kan du lese mer om bakgrunn for skogvernrapporten](#)

Statsforvalterens vurdering

Gyrihelleren naturreservat ligger sørøst for Mysen, nordvest for Ørje, like vest for Steinsvannet, i boreonemoral vegetasjonssone. Området består av større arealer gammelskog, overveiende med fattige skogtyper og er et viktig leve- og oppvekstområde for skogsfugl. Utvidelsesforslaget ligger øst for eksisterende naturreservat og er en del av et større skogbrannområde som brant sommeren 2023.

Avgrensningen er god for videre forvaltning av området og fanger opp kjernen av det brente området. Den brente skogen er av typen bærlyngfuruskog, hovedsakelig på lav bonitet. Skogbrann er en naturlig del av dynamikken i boreale barskoger. Skogbranner endrer skogstrukturen og skaper unike og varierte kvaliteter og elementer som er viktig for en rekke dyr, planter, insekter, sopp, moser og lav. Flere arter er direkte avhengig av skogbrann, og av disse er omtrent 40 arter sjeldne og trua. Noen arter er knyttet til brannskadde trær, andre til brent død ved, naken mineraljord og brent bakke. Den langsiktige overlevelsen av slike branntilknyttede arter er avhengig av jevnlig skogbranner og tilgang til arealer med brent skog som får utvikle seg fritt etter brannen. Livsmiljøene som skapes ved skogbrann, er også fordelaktige for en rekke andre arter. En skogbrann har positive effekter på naturmangfoldet både på kort, mellomlang og lang sikt, i opptil flere hundre år.

Dette brannfeltet er nå et verdifullt livsmiljø for brannavhengige og brannbegunstigede arter.

Totalt sett vurderer Statsforvalteren at tilbudsområdet vil kunne bidra til å oppfylle mangler knyttet til vern av brent skog i skogvernet og kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven.

Verneindeks

Naturgitt mangfold	0.25
Variasjon - kartleggingsenheter	0
Arealandel av kalk- og baserik skogsmark og regnskog	0
Andel av edellauvtrær og rogn, osp, selje for hele området	1
Andel av edellauvtrær og rogn, osp, selje for kalkrike kartleggingsenheter i området	0

Naturskognærhet	1.17
Død ved arealfigur, arealandel	0
Død ved mengde	2
Død ved variasjon	2
Gamle store trær arealfigur, arealandel	0
Gamle/store trær	0
Trær med spesielt livsmedium	3

Størrelse	1.00
Barskog, bjørkeskog i NB og MB	0
Skogsmark i sørboreal og boreonemoral vegetasjonssone	1
Edellauvskog, kalkskog og regnskog.	0

Scoringsverdi for avgrenset område

2.42

Nøkkeltall

Vegetasjonssone

Sørboreal, boreonemoral og nemoral

Sammendrag av arealressursene fra AR5

Type	Areal (daa)
Ferskvann	1.68
Skog	113.86
Åpen fastmark	0.58
Myr	26.61
Sum	142.72

Skogbonitet fra AR5-kart

Type	Areal (daa)
Impediment	1.90
Lav	110.19
Middels	1.77
Sum	113.86

Kartleggingsenheter

Kartleggingsenhet	Kode	Areal (daa)	Kalktrinn
bærlingsskog	T4-C-5	137.02	abc
Sum		137.02	

Naturområde - kategori

Type	Areal (daa)
Kalkfattig mosaikk	137.02

Trær med spesielt livsmedium

Type	Vektet trinn
Tre med brannspor	64-128 per daa
Hengelavstre	0-1 per daa
Hult lauvtre	0-1 per daa

Treslag

Type	Vektet trinn
Bjørkeslekta	10 - 25
Furu	75 - 90
Gran	10 - 25
Osp	0 - 2,5
Bartreandel	90 - 100

Død ved	
Type	Vektet trinn
Liggende død ved , Middels dimensjon (10–30 cm), lite nedbrutt	2-4 per daa
Liggende død ved , Middels dimensjon (10–30 cm), sterkt nedbrutt	1-2 per daa
Liggende død ved , Stor dimensjon (> 30 cm), lite nedbrutt	0-1 per daa
Liggende død ved , Stor dimensjon (> 30 cm), sterkt nedbrutt	0-1 per daa
Stående død ved , Middels dimensjon (10–30 cm)	2-4 per daa
Stående død ved , Stor dimensjon (> 30 cm)	1-2 per daa

Store gamle trær	
Type	Vektet trinn
Furu	0-1 per daa
Gran	0-1 per daa
Boreale lauvtrær	0-1 per daa
Edellauvtrær	0 per daa

Arter				
Navn	Vitenskapelig navn	Artsgruppe	Rødlistestatus	Reg. dato
Musvåk	Buteo buteo	fugl	Livskraftig	1.6.1979
Dvergspett	Dryobates minor	fugl	Livskraftig	1.6.1979
Fiskemåke	Larus canus	fugl	Sårbar	1.6.1979

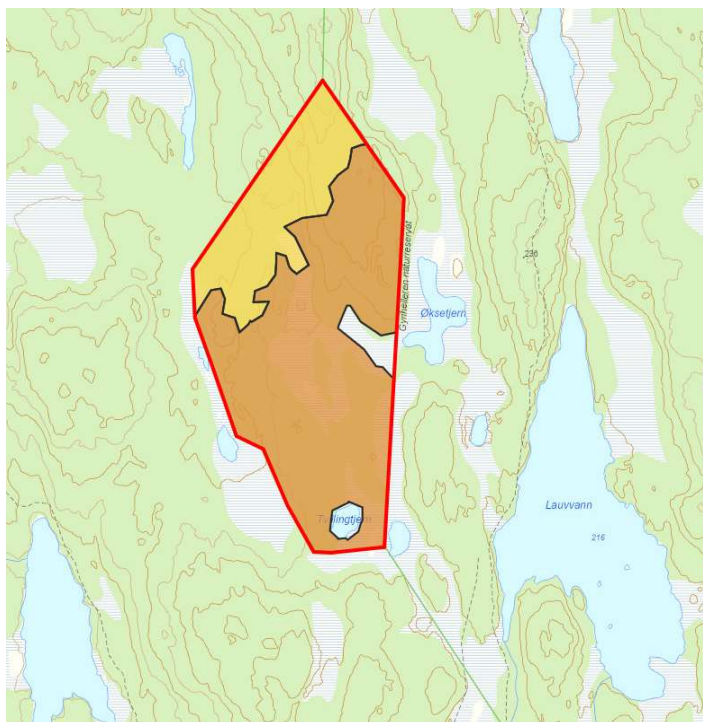
Rødlistede naturtyper

Ingen rødlistede naturtyper funnet innenfor avgrensning.

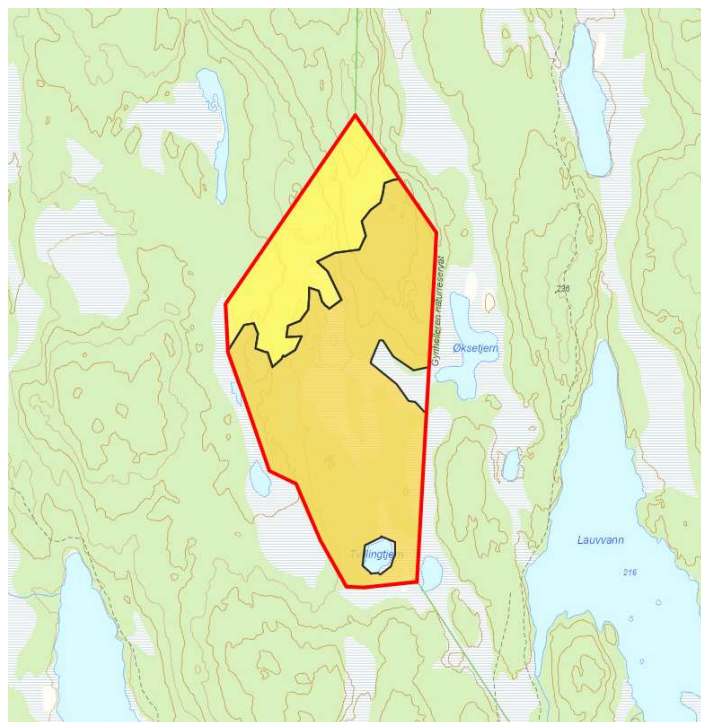
Kartleggers vurdering av prosjektområdet

Området består av middels gammel furudominert skog som i stor grad er brent. De fleste trærne overlevde brannen, men et par furuer hadde falt og noen titalls trær stod døde. Også død bjørk og gran fantes. Det var noe begrenset med dødved før brannen. Branntilknyttede insekter kan ha etablert seg i området, og da særlig arter knyttet til brent jord og dels til brent ved. Ingen slike arter ble derimot påvist, men disse kan være vanskelige å påvise med manuelle metoder. Gulbrunt bålbeget og rotmorkel fantes spredt i store deler av området, og interessante jordboende sopp kan ha etablert seg her. Den brannpåvirkede delen av området vurderes å ha lokal til regional naturverdi, men naturverdiene vil etter noen år avta, ettersom de branntilknyttede artene forsvinner fra området. Arealet beliggende i nordvest, og som ikke har brent, er av ingen spesiell naturverdi i dag. (Stefan Olberg, Biofokus).

Kart verneindeks - naturskognærhet

Kart verneindeks - Naturgitt mangfold

Bilder

